

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 17.4.2018
SWD(2018) 115 final

ARBETSDOKUMENT FRÅN KOMMISSIONENS AVDELNINGAR

SAMMANFATTNING AV KONSEKVENSBEDÖMNINGEN

Följedokument till

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv

om fastställande av bestämmelser för att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott och om upphävande av rådets beslut 2000/642/RIF

{COM(2018) 213 final} - {SWD(2018) 114 final}

Sammanfattning
Konsekvensbedömning om att underlätta användning av finansiell information och andra uppgifter för att förebygga, upptäcka, utreda eller lagföra vissa brott.
A. Behov av åtgärder
Varför? Vilket problem behöver åtgärdas?
Kriminella grupper och terrorister är ofta verksamma i olika medlemsstater och deras tillgångar, bland annat bankkonton, finns oftast inom hela EU eller utanför EU. Deras ekonomiska verksamhet kan lämna en informationskedja i andra medlemsstater som kan vara mycket viktig för brottsutredare. En bristfällig eller sen åtkomst till finansiell information och information om bankkonton gör det svårare att upptäcka finansiella flöden från kriminell verksamhet. Det kan hända att vinning från brott inte upptäcks eller inte kan frysas. Dessutom ställs finansunderrättelseenheterna inför hinder i det ömsesidiga samarbetet samt när det gäller att få åtkomst till brottsbekämpningsrelaterad information som är relevant för att utföra deras uppgifter inom ramen för det fjärde penningtvättsdirektivet EU (2015) 849.
Vad förväntas initiativet leda till?
Initiativet syftar till att öka säkerheten i EU:s medlemsstater och i hela EU genom att förbättra tillgången till finansiell information, däribland information om bankkonton, för de behöriga myndigheter och organ som ansvarar för att förebygga, utreda och lagföra allvarliga brottsformer genom att förbättra deras förmåga att utföra finansiella utredningar och analyser och stärka deras samarbete. Dessutom syftar initiativet till att stärka finansunderrättelseenheternas förmåga att utföra deras uppgifter enligt det fjärde penningtvättsdirektivet.
Vad är mervärdet med åtgärder på EU-nivå?
Åtgärder på EU-nivå skulle ge ett harmoniserat tillvägagångssätt för att underlätta de behöriga myndigheternas och organens åtkomst till finansiell information i syfte att bekämpa allvarlig brottslighet samt för att stärka finansunderrättelseenheternas förmåga att bekämpa penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism. Med tanke på att dessa brott har en gränsöverskridande dimension måste de behöriga myndigheterna följaktligen snabbare få åtkomst till information för sina analyser och utredningar och samarbeta på ett mer effektivt och ändamålsenligt sätt både nationellt och över gränserna. Det krävs åtgärder på EU-nivå för att underlätta ett smidigt samarbete mellan myndigheterna och göra det möjligt för dem att få åtkomst till och utbyta relevant information.
B. Lösningar
Vilka alternativ, både lagstiftning och andra åtgärder, har övervägts? Finns det ett rekommenderat alternativ? Varför?

Ett **icke-lagstiftningsalternativ O** och **13 lagstiftningsåtgärder** övervägdes och delades in i:

- **Grupp A: "VARFÖR"** bör de behöriga myndigheterna ha åtkomst till eller utbyta finansiell information?
ALTERNATIV A.1: endast för att förebygga och bekämpa penningtvätt, associerade förbrott och finansiering av terrorism.

ALTERNATIV A.2: Endast när det gäller de eurobrott som fastställs i artikel 83.1 i EUF-fördraget.

ALTERNATIV A.3: när det gäller de brottsformer som fastställs i bilaga I till Europolförordningen.

- **Grupp B: "HUR"** bör myndigheterna få åtkomst till och utbyta finansiell information?

ALTERNATIV B.1: ge de behöriga myndigheterna åtkomst till de nationella centraliserade bankkontoregistrerna enligt 1) **delalternativ B.1.a:** direktåtkomst eller 2) **delalternativ B.1.b:** indirekt åtkomst.

ALTERNATIV B.2: ge de behöriga myndigheterna åtkomst till all annan finansiell information enligt 1)

delalternativ B.2.a: direktåtkomst eller 2) **delalternativ B.2.b:** genom finansunderrättelseenheterna.

ALTERNATIV B.3: tillhandahålla åtgärder för informationsutbytet mellan finansunderrättelseenheterna och för finansunderrättelseenheternas åtkomst till och utbyte av information som de behöriga myndigheterna innehar enligt 1) **delalternativ B.3.a:** direkt samarbete mellan finansunderrättelseenheterna eller 2) **delalternativ**

B.3.b: inrätta en central finansunderrättelseenhet.

- **Grupp C: "VARFÖR"**, för vilka myndigheter gäller villkoren?

ALTERNATIV C.1: myndigheter som ansvarar för att förebygga, utreda och lagföra brott.

ALTERNATIV C.2: myndigheterna i alternativ C.1 och dessutom 1) **delalternativ C.2.a:** kontoren för återvinning av tillgångar, 2) **delalternativ C.2.b:** Europol, 3) **delalternativ C.2.c:** Olaf.

Vad gäller **behöriga myndigheters åtkomst till information i bankkontoregister** är **det rekommenderade alternativet** en kombination av alternativ **A.3, B.1.a, C.2.a** och **C.2.b**.

Vad gäller **behöriga myndigheters åtkomst till ytterligare finansiell information** är **det rekommenderade alternativet** en kombination av alternativ **A.3, B.2.b** och **C.2.b**.

För att **ta itu med hindren för finansunderrättelseenheternas gränsöverskridande samarbete och finansunderrättelseenheternas svårigheter vid samarbetet med inhemska brottsbekämpande partner** är det lämpligaste politiska alternativet en kombination av **alternativ A.1, B.2 b, B.3.a** och **C.2.b**

Vem stöder det rekommenderade alternativet?

De berörda parterna enades om att åtkomst till centraliserade bankkontoregister skulle göra brottsutredningar mer effektiva varigenom man skulle undvika kostnader och administrativa bördor för icke-riktade begäranden till banker. De flesta deltagarna i det offentliga samrådet var överens om att bevilja åtkomst till behöriga myndigheter, bland annat kontoren för återvinning av tillgångar. Medlemsstaterna enades om att underlätta samarbetet mellan finansunderrättelseenheterna och informationsutbytet mellan finansunderrättelseenheter och behöriga myndigheter. I en nyligen genomförd Eurobarometerundersökning håller 92 % av de tillfrågade med om att nationella myndigheter bör utbyta information med myndigheter i andra EU-medlemsstater för att bättre kunna förebygga och bekämpa brottslighet och terrorism.

C. Det rekommenderade alternativets konsekvenser

Vad är nyttan med det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

Det rekommenderade alternativet ska ge oss bättre möjligheter att öka säkerheten och bekämpa brottsligheten i EU. Det skulle ge en snabbare åtkomst till tydligt definierad finansiell information och ge ett mer effektivt och ändamålsenligt samarbete mellan finansunderrättelseenheter och behöriga myndigheter. Det skulle stärka möjligheterna för behöriga myndigheter, bland annat kontoren för återvinning av tillgångar och Europol, att snabbt få åtkomst till viktig finansiell information som är avgörande för finansiella utredningar. Det rekommenderade alternativet skulle också avsevärt förbättra finansunderrättelseenheternas förmåga att utföra finansiella analyser för att förhindra penningtvätt och finansiering av terrorism. Det rekommenderade alternativet skulle minska kostnaderna och den administrativa bördan vad gäller att sända och besvara begäranden om icke-riktade "generella ansökningar".

Vad är kostnaderna för det rekommenderade alternativet (om sådant alternativ finns, annars anges för huvudsakliga alternativ)?

Engångskostnaderna för att genomföra det rekommenderade alternativet med direkt åtkomst till centraliserade bankkontoregister och dataåtervinningssystem uppskattas till mellan 5 000 och 30 000 euro (detta måste multipliceras med antalet myndigheter som ska anslutas till de centraliserade bankkontoregistrerna och dataåtervinningssystemen). Kostnaderna för att få åtkomst till finansiell information via finansunderrättelseenheterna bärs huvudsakligen av finansunderrättelseenheterna.

Hur påverkas företagen, särskilt små och medelstora företag och mikroföretag?
Det förväntas inga ytterligare kostnader för banksektorn. Tvärtom skulle detta initiativ leda till betydande finansiella besparingar för bankerna eftersom de inte skulle behöva behandla och besvara generella ansökningar från de behöriga myndigheterna. Inga särskilda konsekvenser förväntas för små och medelstora företag samt mikroföretag.
Påverkas medlemsstaternas budgetar och förvaltningar i betydande grad?
Kostnaderna för att genomföra direkt åtkomst till centraliserade bankkontoregister och dataåtervinningssystem samt åtkomst till finansiell information via finansunderrättelseenheterna kommer att påverka nationella budgetar och förvaltningar. Dessa kostnader bör dock uppvägas av att de behöriga myndigheternas nuvarande administrativa och ekonomiska kostnader minskar samt genom besparingar till följd av ett mer effektivt samarbete mellan finansunderrättelseenheter och behöriga myndigheter.
Uppstår andra betydande konsekvenser?
De föreslagna åtgärderna skulle påverka de grundläggande rättigheterna. Intrånget i rätten till skydd av personuppgifter begränsas till ett minimum eftersom åtkomsten är begränsad och riktas endast till relevanta myndigheter varigenom proportionaliteten säkerställs. Det kommer att ges direkt åtkomst till centraliserade bankkontoregister och dataåtervinningssystem eftersom de innehåller begränsad information. Det kommer att vara möjligt att få åtkomst till andra typer av finansiell information genom finansunderrättelseenheterna. De rekommenderade alternativen går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen och har bedömts vara det minst ingripande rättsliga instrumentet på unionsnivå, i enlighet med de krav som fastställts av domstolen. Ett framtida lagstiftningsförslag skulle inte påverka några rättssäkerhetsgarantier som fastställs i nationell lagstiftning och skulle tillhandahålla strikta skyddsåtgärder, vilket ytterligare lindrar eventuella negativa effekter på de grundläggande rättigheterna.
D. Uppföljning
När kommer åtgärderna att ses över?
Kommissionen kommer att övervaka det effektiva genomförandet av de föreslagna lagstiftningsinstrumenten och kommer att, på grundval av samråd med medlemsstaterna och berörda parter, utvärdera deras framsteg mot sina mål och de problem som ska lösas inom tre år efter antagandet av de föreslagna åtgärderna.